

Vec C-720/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

23. november 2023

Vnútroštátny súd:

Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

26. september 2023

Žalobcovia:

Asociación Española de Fabricantes de Máquinas Recreativas y de Juego (Aseseam)

Asociación de Empresarios de Máquinas Recreativas de la Comunidad Valenciana (Andemar CV)

Asociación Provincial de Empresas Comercializadoras de Empresas de Máquinas Recreativas y de Azar de Alicante (Apromar-Alicante)

Federación Empresarial de Hostelería de Valencia

Žalovaný:

Conselleria de Hacienda y Modelo Económico de la Generalitat Valenciana

Predmet konania vo veci samej

Regulácia hazardných hier – Právna úprava prijatá autonómnym spoločenstvom na účely regulácie hazardných hier – Pozastavenie udeľovania nových licencií alebo povolení pre hracie automaty typu B (herné automaty) na obdobie maximálne piatich rokov

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Článok 267 ZFEÚ – Návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu – Zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy s článkami 26, 49 a 56 ZFEÚ – Vhodnosť, nevyhnutnosť a proporcionalita – Existencia menej obmedzujúcich opatrení – Rovnosť zaobchádzania – Narušenie hospodárskej súťaže

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa články 26, 49 a 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, aká je stanovená v článku 9 dekrétu č. 97/2021, v rozsahu, v akom znemožňuje obnovenie povolení na prevádzkovanie hracích automatov typu B, získaných pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 1/2020, po nadobudnutí jeho účinnosti, a v desiatom prechodnom ustanovení Ley 1/2020, de 11 de julio de la Generalitat Valenciana, de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana [zákon regionálnej vlády Valencie č. 1/2020 z 11. júla 2020 o regulácii hazardných hier a prevencii závislosti od hazardných hier v autonómnom spoločenstve Valencia] tým, že stanovuje moratórium na päť rokov od nadobudnutia účinnosti už uvedeného zákona č. 1/2020 na udeľovanie nových licencií alebo povolení pre prevádzky hazardných hier a na udeľovanie povolení na prevádzkovanie hracích automatov typu B, keďže tieto obmedzenia sú nezlučiteľné s už uvedenými zásadami slobody podnikania a slobody usadiť sa, ako aj slobodného výkonu činností a prístupu na trhy?

2. Bez ohľadu na odpoveď na predchádzajúcu otázku, majú sa články 26, 49 a 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, aká je stanovená v článku 9 dekrétu č. 97/2021 a v desiatom prechodnom ustanovení zákona č. 1/2020 o regulácii hazardných hier a prevencii závislosti od hazardných hier v autonómnom spoločenstve Valencia, keďže nepriaznivo ovplyvňujú len súkromný sektor (pohostinstvá a podobné zariadenia, v ktorých sú umiestnené hracie automaty typu B, a nepriamo aj ich výrobcov), ktorému sa ukladajú obmedzenia na ich prevádzkovanie bez toho, aby sa vzťahovali na verejné prevádzky hazardných hier a stávkové kancelárie, ktoré sú oslobodené od týchto obmedzení z dôvodu druhu stávk a hazardných hier, ktoré sponzorujú?

Bránia zásady jednoty trhu, rovnosti a jednotného zaobchádzania a zákazu diskriminácie medzi prevádzkovateľmi v odvetví hazardných hier a vo vzťahu k nim, týmto ustanoveniam vnútroštátnej právnej úpravy? Predstavuje opísaná situácia výhodu, ktorá nepriaznivo ovplyvňuje a narúša hospodársku súťaž v danom odvetví?

Uvedené ustanovenia práva Únie

ZFEÚ, články 26, 49, 56, článok 106 ods. 1 a článok 107 ods. 1.

Uvedené ustanovenia vnútroštátneho práva

Ley 1/2020 (zákon č. 1/2020)

Ley 1/2020, de la Generalitat, de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana (zákon regionálnej vlády č. 1/2020 o regulácii hazardných hier a prevencii závislosti od hazardných hier v autonómnom spoločenstve Valencia) z 11. júna 2020 (ďalej len „zákon č. 1/2020“) v desiatom prechodnom ustanovení stanovuje:

„Na obdobie najviac 5 rokov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa pozastavuje vydávanie nových povolení pre prevádzky hazardných hier, ako aj nových povolení na prevádzkovanie hracích automatov typu B alebo zábavných výherných automatov, ktoré sú určené na umiestnenie v pohostinstvách alebo podobných zariadeniach.

...

Počas tohto obdobia regionálne ministerstvo zodpovedné za hazardné hry je povinné koordinovať štúdiu, ktorá analyzuje sociálny vplyv a vplyv existujúcich zariadení hazardných hier na verejné zdravie (špecifické priestory pre hazardné hry a hracie automaty v pohostinstvách). Na základe výsledkov tejto štúdie regionálne ministerstvo zodpovedné za hazardné hry je povinné navrhnúť obmedzenia na území Valencie týkajúce sa prípustného počtu a rozmiestnenia priestorov pre hazardné hry a hracích automatov typu B alebo zábavných výherných automatov pre pohostinstvá alebo podobné zariadenia, so zohľadnením kritérií týkajúcich sa verejného zdravia, obyvateľstva, sociálno-ekonomických kritérií a územných kritérií.“

Decreto 97/2021 (dekrét č. 97/2021)

Decreto 97/2021, del Consell, de medidas urgentes para la aplicación de la Ley 1/2020, de 11 de junio, de la Generalitat Valenciana de regulación del juego y de prevención de la ludopatía en la Comunidad Valenciana (dekrét regionálneho ministerstva č. 97/2021 o naliehavých opatreniach na vykonanie zákona regionálnej vlády Valencie č. 1/2020 z 11. júna 2020 o regulácii hazardných hier

a prevencii závislosti od hazardných hier v autonómnom spoločenstve Valencia) zo 16. júla 2021 (ďalej len „napadnutý dekrét“), je právnym predpisom, proti ktorému podali žalobcovia túto žalobu.

Článok 9 napadnutého dekrétu znie:

„1. Umiestnenie hracích automatov typu B alebo zábavných výherných automatov v pohostinských alebo podobných zariadeniach možno povoliť len v prípade, ak príslušné povolenie na prevádzkovanie bolo získané alebo oň bolo požiadané pred nadobudnutím účinnosti zákona.

2. K žiadosti o povolenie na umiestnenie je potrebné priložiť dokumentáciu uvedenú v článku 27 ods. 2 Reglamento de Máquinas Recreativas y de Azar [nariadenie o zábavných výherných a hracích automatoch] schváleného Decreto 115/2006, de 28 de julio, del Consell [dekrét regionálnej vlády č. 115/2006 z 28. júla 2006], s príslušným vyhlásením, že priestor, v ktorom má byť hrací automat umiestnený, nie je barom ani kaviarňou nachádzajúcou sa vo vnútri vzdelávacích, zdravotníckych, sociálnych alebo mládežníckych stredísk a športovísk.

3. Nahradenie zábavných a hracích automatov typu B alebo zábavných výherných automatov v prevádzkach uvedených v prvom odseku desiateho prechodného ustanovenia zákona č. 1/2020 z akéhokoľvek dôvodu v žiadnom prípade nemá za následok predĺženie doby, na ktorú bolo udelené povolenie na prevádzkovanie automatu, ktorý sa má nahradiť. Povolenie náhradného automatu možno predĺžiť len do dátumu skončenia platnosti povolenia na prevádzkovanie nahradeného automatu.

4. Po nadobudnutí účinnosti tohto dekrétu nemožno udeliť povolenie na umiestnenie hracích automatov typu B alebo zábavných výherných automatov s výhrami z kasín, herní na bingo, herní alebo lodí uvedených v článku 45 ods. 4 zákona č. 1/2020 v pohostinstvách a podobných zariadeniach“.

Stručné zhrnutie skutkových okolností a konania vo veci samej

- 1 Žalobcovia vo veci samej podali žalobu proti napadnutému dekrétu, ktorý bol 4. augusta 2021 uverejnený v Úradnom vestníku Generalitat Valenciana (regionálna vláda Valencie). Napadnutý bol najmä článok 9.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 2 Žalobcovia tvrdia, že pokiaľ ide o hracie automaty typu B, zámerom je ukončiť platnosť povolení získaných pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 1/2020 uplynutím doby ich platnosti. Týka sa to hracích automatov v pohostinstvách a nepriamo výrobcov automatov. Ide o úplný zákaz prístupu k činnosti v oblasti

hazardných hier v autonómnom spoločenstve Valencia, čo je v rozpore s článkami 49 a 56 ZFEÚ.

- 3 Žalovaný tvrdí, že napadnutý dekrét je v súlade s uvedenými ustanoveniami ZFEÚ.

Stručné zhrnutie dôvodov návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 4 Súdny dvor stanovil hranice voľnej úvahy, ktorú majú členské štáty pri určovaní cieľov a nástrojov svojej politiky v oblasti hazardných hier tým, že vyžaduje, aby obmedzenia uložené vnútroštátnymi orgánmi spĺňali tieto požiadavky:
- a) v každom prípade sa musia uplatňovať nediskriminačným spôsobom.
 - b) musia byť koherentné a vhodné na zabezpečenie dosiahnutia cieľov, na ktoré sa vnútroštátne orgány odvolávajú.
 - c) musia byť primerané a nesmú ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa alebo cieľov, na ktorých je založené ich prijatie.
 - d) vnútroštátne orgány nesmú konať svojvoľne a podliehajú najmä povinnosti transparentnosti, ktorá má určité výnimky.
- 5 Pokiaľ ide o zákaz diskriminácie, je potrebné uviesť, že zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti je hodnotou Únie a základnou zásadou práva Únie. To vysvetľuje, prečo Súdny dvor obzvlášť prísne vyžaduje, aby prípadné obmedzenia uložené štátmi neboli diskriminačné na základe štátnej príslušnosti a aby sa za legitímne považovali len tie, ktoré sa bez rozdielu týkajú dotknutých osôb usadených v ktoromkoľvek členskom štáte. V tejto súvislosti Súdny dvor konštatoval nezlučiteľnosť štátnej právnej úpravy s právom Únie v niektorých sporoch týkajúcich sa zdaňovania hier. Súdny dvor v rozsudku z 13. novembra 2003, Lindman (C-42/02, EU:C:2003:613) konštatoval, že fínska daňová právna úprava, ktorá uznáva oslobodenie výhier z lotérií organizovaných vo Fínsku od dane, pričom zdaňuje výhry získané v iných štátoch, konkrétne vo Švédsku, má diskriminačnú povahu.
- 6 Dôležitejšia je problematika nastolená v rozsudku z 9. septembra 2010, Engelman (C-64/08, EU:C:2010:506), v ktorom sa skúmala zlučiteľnosť rakúskej právnej úpravy, ktorá od koncesionárov prevádzkujúcich kasína vyžadovala, aby mali právnu formu akciovej spoločnosti a ukladala im povinnosť mať sídlo v Rakúsku, s právom Únie. Súdny dvor konštatoval, že táto posledná uvedená povinnosť obmedzuje slobodu usadiť sa v zmysle článku 49 ZFEÚ a diskriminuje hospodárske subjekty so sídlom v iných členských štátoch.
- 7 Pokiaľ ide o vhodnosť obmedzení vo vzťahu k cieľom politiky v oblasti hazardných hier, právomoc priznaná členským štátom stanoviť ciele svojich vnútroštátnych politík v oblasti hazardných hier zahŕňa aj určenie opatrení

potrebných na dosiahnutie sledovaného cieľa. Na tento účel majú štáty síce širokú, ale nie neobmedzenú mieru voľnej úvahy. V súlade s požiadavkou vhodnosti sa vyžaduje, aby vnútroštátne právne úpravy, ktoré stanovujú obmedzujúce opatrenia alebo prekážky vnútorného trhu, boli v súlade so sledovaným cieľom a mohli byť odôvodnené vzhľadom na cieľ, ktorý je základom daného obmedzenia. Vo všeobecnosti je vnútroštátna právna úprava vhodná na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa len vtedy, ak skutočne zodpovedá úsiliu dosiahnuť tento cieľ konzistentne a systematicky.

- 8 Súdny dvor konštatoval, že posúdenie koherentnosti a konzistentnosti vnútroštátnych právnych úprav prináleží vnútroštátnym súdom, pričom uviedol, že musia posúdiť, či sú opatrenia primerané cieľom všeobecného záujmu, ktoré ich odôvodňujú. Na tento účel sa toto posúdenie musí vykonať podľa logiky, ktorá vyžaduje, aby sa na jednej strane ciele sledované vnútroštátnymi orgánmi dotknutého členského štátu zohľadnili ako celok alebo spoločne a na druhej strane, aby sa každé z obmedzení uložených vnútroštátnou právnou úpravou preskúmalo samostatne s cieľom určiť, či sú vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaných cieľov.
- 9 Súdny dvor má zvyčajne sklon považovať opatrenia prijaté vnútroštátnymi orgánmi za koherentné. V niektorých prípadoch však otvorene spochybnil konzistentnosť uložených obmedzení, ako napríklad v rozsudku zo 6. novembra 2003, Gambelli a i. (C-243/01, EU:C:2003:597), v ktorom uviedol, že „pokiaľ orgány členského štátu vedú a povzbudzujú spotrebiteľov k účasti na lotériách, hazardných hrách alebo stávkach s cieľom získať finančné prostriedky do štátneho rozpočtu, orgány tohto štátu sa nemôžu odvolávať na verejný sociálny poriadok v súvislosti s nevyhnutnosťou znížiť príležitosti ku hre, aby odôvodnili také opatrenia, akými sú opatrenia v predmetnej veci“. Taktiež sa domnieval, že rozhodnutie talianskych orgánov automaticky a bez verejného obstarávania obnoviť koncesie potrebné na riadenie a prevádzkovanie dostihových pretekov nespĺňa cieľ zabrániť podvodným alebo trestným činnostiam prevádzkovateľov hazardných hier.
- 10 V rozsudku z 8. septembra 2010, Stoß a i. (C-316/07, C-358/07 až C-360/07, C-409/07 a C-410/07, EU:C:2010:504), Súdny dvor spochybnil koherentnosť verejných monopolov v oblasti športových stávk, ktoré založili spolkové krajiny Hesensko a Bádensko-Württembersko na účely prevencie podnecovania na neprimerané výdavky súvisiace s hrou a boja proti závislosti na hazardných hrách. V tejto súvislosti sa stotožnil s prístupom vnútroštátnych súdov, ktoré položili prejudiciálne otázky a ktoré mali pochybnosti o tom, či je tento monopol v súlade s cieľmi právnej úpravy, na ktorú sa vzťahuje.
- 11 Veľmi ilustratívne je odôvodnenie rozsudku z 3. júna 2010, Ladbrokes Betting & Gaming a Ladbrokes International (C-258/08, EU:C:2010:308), v ktorom sa analyzuje zlučiteľnosť holandskej právnej úpravy, ktorá stanovuje režim exkluzivity v prospech jediného hospodárskeho subjektu na organizovanie alebo propagáciu hazardných hier, s právom Únie. V tejto veci Najvyšší súd Holandska

vyjadril pochybnosti, pokiaľ ide o koherentnú a systematickú povahu vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá napriek tomu, že jej cieľom je ochrana spotrebiteľov a boj proti závislosti od hazardných hier a podvodom, umožňuje držiteľom výhradných práv rozšíriť ponuku hazardných hier a využívať reklamu s cieľom zvýšiť atraktivnosť tejto ponuky. Súdny dvor uviedol, že súčasná existencia dvoch cieľov (ochrana spotrebiteľov a predchádzanie podvodom a trestnej činnosti v oblasti hazardných hier) si vyžaduje nájsť správnu rovnováhu medzi nimi. Ako už bolo uvedené v rozsudku zo 6. marca 2007, Placanica (C-338/04, C-359/04 a C-360/04, EU:C:2007:133), rozvoj politiky kontrolovanej expanzie, ktorá je účinne zameraná na usmernenie sklonu k hazardným hrám do legálnych obehov, je v súlade s cieľom predchádzať podvodom a trestnej činnosti.

- 12 Na tento účel musia byť prevádzkovatelia s licenciou spoľahlivou a atraktívnou alternatívou k nelegálnym hazardným hrám tým, že budú môcť ponúkať širokú škálu hier, robiť reklamu v určitom rozsahu a využívať nové techniky distribúcie. Táto politika kontrolovanej expanzie v odvetví hazardných hier je však ťažko zlučiteľná s cieľom ochrany spotrebiteľov pred závislosťou od hazardných hier, a preto sa takáto politika môže považovať za koherentnú len vtedy, ak sú nezákonné činnosti značného rozsahu a ak sú prijaté opatrenia zamerané na usmernenie sklonu spotrebiteľov k hazardným hrám do legálnych obehov, a nie na zvýšenie príjmov z povolených hazardných hier, čo predstavuje len vedľajší zisk.
- 13 Pokiaľ ide o proporcionalitu, tá sa týka obsahu a obmedzení základných práv. Tento rozmer obmedzenia verejného zásahu znamená, že zásada proporcionality pozostáva z týchto prvkov:
 - a) vhodnosť, ktorá vyžaduje, aby opatrenia prijaté na úrovni štátu boli primerané na dosiahnutie sledovaného cieľa.
 - b) nevyhnutnosť, ktorá vyžaduje, aby na dosiahnutie sledovaného cieľa neexistovalo iné, menej obmedzujúce opatrenie, a v prípade, že existuje viacero alternatív, vyžaduje, aby sa vybralo to najmenej obmedzujúce.
 - c) proporcionalita v užšom zmysle, podľa ktorej výhody, ktoré opatrenie prináša vo všeobecnom záujme, musia vždy prevyšovať ujmu, ktorú toto opatrenie spôsobuje iným právam.
- 14 Judikatúra Súdneho dvora v oblasti hazardných hier zdôrazňuje, že nevyhnutnosť a proporcionalita opatrení prijatých členským štátom sa musia posudzovať výlučne z hľadiska sledovaných cieľov a úrovne ochrany, ktorú sa usilujú zabezpečiť príslušné vnútroštátne orgány. V tejto súvislosti sa Súdny dvor domnieva, že kritérium proporcionality nevyžaduje, aby obmedzujúce opatrenie zodpovedalo koncepcii, ktorá je spoločná pre všetky členské štáty, pokiaľ ide o spôsoby ochrany oprávneného záujmu.
- 15 Z tohto dôvodu je mimoriadne ťažké vyvodit' všeobecné závery o proporcionalite obmedzení uložených členskými štátmi v každom jednotlivom prípade, keďže

v tejto súvislosti existuje veľké množstvo prípadov a Súdny dvor pripomína, že posúdenie proporcionality prináleží súdnym orgánom dotknutého štátu.

- 16 Súdny dvor sa pôvodne rozhodol podrobne neanalyzovať proporcionality konkrétnych opatrení a zdržal sa výslovného posúdenia tejto otázky. V tejto súvislosti v rozsudku z 24. marca 1994, Schindler (C-275/92, EU:C:1994:119) sa monopol na lotérie zavedený právnou úpravou Spojeného kráľovstva nepovažoval za neprimeraný. Od vydania rozsudku vo veci Gambelli, a najmä od rozsudku Placanica, však Súdny dvor podrobnejšie a systematickejšie preskúmal túto otázku a v niektorých prípadoch dokonca spochybnil proporcionality niektorých opatrení uložených štátmi. Vo veci Placanica Súdny dvor považoval požiadavku policajného povolenia za úplne primeranú sledovanému cieľu (zabrániť hospodárskym subjektom v účasti na trestnej alebo podvodnej činnosti). Tak vo veci Placanica ako aj vo veci Gambelli sa však zákaz, aby kapitálové spoločnosti kótované na regulovaných trhoch iných štátov mohli byť koncesionármi v oblasti športových stávk, považoval za neprimeraný z dôvodu, že toto opatrenie išlo nad rámec toho, čo bolo nevyhnutné na dosiahnutie cieľa, ktorým bolo zabrániť účasti prevádzkovateľov hazardných hier na podvodných alebo trestných činnostiach. Súdny dvor konkrétne uviedol, že existujú menej obmedzujúce prostriedky.
- 17 Táto väčšia rozhodnosť Súdneho dvora pri posudzovaní proporcionality obmedzení uložených vnútroštátnymi predpismi o hazardných hrách viedla k tomu, že v neskorších rozsudkoch Súdny dvor spochybnil súlad s uvedenou požiadavkou. V rozsudku z 13. septembra 2007, Komisia/Taliansko (C-260/04, EU:C:2007:508) sa obnovenie koncesií na prevádzkovanie dostihových pretekov talianskymi orgánmi bez verejného obstarávania považovalo za neprimerané.
- 18 Tento podrobnejší a komplexnejší prístup nebránil Súdnemu dvoru potvrdiť proporcionality iných obmedzení uložených v tejto oblasti vnútroštátnymi orgánmi. V tejto súvislosti možno uviesť schválenie holandského systému výlučných povolení na prevádzkovanie športových stávk v rozsudku z 3. júna 2010, Sporting Exchange (C-203/08, EU:C:2010:307), v ktorom sa zdôrazňuje, že rozhodnutie udeliť povolenie jedinému prevádzkovateľovi zjednodušuje kontrolu a zabraňuje väčšej konkurencii medzi prevádzkovateľmi, ktorá by mohla viesť k zvýšeniu závislosti od hazardných hier.
- 19 Na záver analýzy tejto otázky je zaujímavé uviesť usmernenia a pokyny adresované vnútroštátnym orgánom v rozsudku Stoß, pokiaľ ide o monopol na športové stávky zavedený viacerými nemeckými spolkovými krajinami. Súdny dvor v prvom rade uvádza, že zavedenie monopolu nevyžaduje, aby orgány členského štátu preukázali, že pred zavedením predmetného monopolu vykonali štúdiu týkajúcu sa proporcionality tohto opatrenia. Zároveň dodáva, že režim povolení pre jediného prevádzkovateľa (monopol alebo výhradné práva) zjednodušuje kontrolu ponuky hazardných hier a poskytuje väčšie záruky účinnosti ako systémy prevádzkovania vzájomne si konkurujúcich súkromných subjektov. Napriek výhodám tohto regulačného modelu Súdny dvor pripomína, že zriadenie monopolu je veľmi obmedzujúcim opatrením, ktoré je odôvodnené len

vtedy, ak cieľom, ktorý sa má dosiahnuť, je zabezpečiť mimoriadne vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a preto zdôrazňuje, že regulačný rámec musí zabezpečiť, aby držiteľ monopolu mohol dosiahnuť tento cieľ prostredníctvom ponuky, ktorá bude kvantitatívne vyvážená a kvalitatívne nastavená v závislosti od uvedeného cieľa a bude podliehať prísnej kontrole zo strany verejných orgánov.

- 20 V prejednávanej veci je na účely posúdenia zlučiteľnosti napadnutého dekrétu s právom Únie potrebné preskúmať tieto prvky: a) zásadu proporcionality, pokiaľ ide o vhodnosť, primeranosť a nevyhnutnosť opatrení a ich nediskriminačnú povahu, b) zásady slobody podnikania, slobody usadiť sa, ako aj slobody prístupu na trh a výkonu činností, c) zásadu jednoty trhu a jednotného zaobchádzania bez ohľadu na verejnú alebo súkromnú povahu hospodárskeho subjektu, pričom sa zakazujú všetky výhody, ktoré narušajú hospodársku súťaž a zvyhodňujú verejný sektor, a d) v súvislosti so zákazom diskriminácie, zákaz výhod, ktoré narušajú hospodársku súťaž alebo predstavujú skryté formy štátneho monopolu.
- 21 Zdá sa, že päťročné moratórium od nadobudnutia účinnosti uvedeného zákona na udeľovanie nových povolení na prevádzkovanie hracích automatov typu B (herné automaty) môže byť v rozpore s týmito zásadami a požiadavkami, keďže toto pozastavenie na takú dlhú dobu by predstavovalo určitý druh zrušenia práva spočívajúceho vo výkone zákonnej činnosti.
- 22 Uvedené moratórium má za následok zrušenie obnovenia platných povolení na prevádzkovanie a skryté zníženie počtu povolení, a teda postupne úplný zánik parku hracích automatov v pohostinstvách. Ide nepochybne o odopretie výkonu zákonnej činnosti, ktorá súvisí s právom na slobodu usadiť sa a slobodným trhom, keďže bráni prevádzkovaniu „herných“ automatov, ktoré svojvoľne zanikajú napriek ich zákonnosti bez toho, aby bola dodržaná zásada proporcionality alebo práva zaručené článkami 26, 49 a 56 ZFEÚ.
- 23 Napokon, pokiaľ ide o rovnosť zaobchádzania a súlad uložených obmedzení, Súdny dvor vo veci Gambelli uviedol, že „pokiaľ orgány členského štátu vedú a povzbudzujú spotrebiteľov k účasti na lotériách, hazardných hrách alebo stávkach s cieľom získať finančné prostriedky do štátneho rozpočtu, orgány tohto štátu sa nemôžu odvolávať na verejný sociálny poriadok v súvislosti s nevyhnutnosťou znížiť príležitosti ku hre, aby odôvodnili také opatrenia, akými sú opatrenia v predmetnej veci“.
- 24 Možno konštatovať, že tieto usmernenia, ktoré zahŕňajú zákaz všetkých druhov diskriminácie, nie sú v prejednávanej veci zaručené, keďže obmedzenia sú stanovené len pre činnosti, ktoré sa uskutočňujú v súkromných prevádzkach hazardných hier, a nie pre činnosti, ktoré sa uskutočňujú vo verejných prevádzkach (štátne lotérie, tipovacie súťaže a športové stávky, ONCE...). Zdá sa, že tento typ obmedzení, ktoré sa vzťahujú výlučne na činnosti, ktoré sa uskutočňujú v súkromných prevádzkach, narušajú hospodársku súťaž a smerujú k vytvoreniu štátneho monopolu v oblasti hazardných hier. Táto situácia

ovplyvňuje aj voľný pohyb kapitálu a tovaru na celom území Únie v dôsledku obmedzení zavedených v Španielsku v tejto oblasti.

PRACOVNÝ DOKUMENT